

Čaganka prek 300

Damijan Šinigoj

Čagankin razvejan jamski poligon je na več koncih ponujal več možnih nadaljevanj, najbolj zavzeto pa smo delali v Klepcu, kjer se nam je zdelo najbolj obetavno. Nekaj smo praskali tudi v Južnem rovu, kjer nam plazenje med podornim kamenjem kljub prepihu ni najbolj dišalo, še manj pa nam je dišalo plezanje kaminov, ki je zelo zelo naporno. Vsak je rinil na svoj konec, avgusta leta 2011 pa smo se odločili za številčnejši obisk in več hkratnih akcij v različnih delih jame. Čaganka je velika, prostorna, zahtevna jama in ponavadi se do dna peljem (s čik pavzami) več ko dve uri, ampak takrat je za mano bingljal sam predsednik našega kluba Mihael in sem malo bolj hitel, a ko sem na dnu pogledal na uro, bi me vseeno kmalu kap, saj sva do Akustične dvorane potrebovala samo dobre pol ure! Res je, da mi je znoj tekel iz vseh lukenj, a si vseeno nisem mislil, da sva tako hitra. Pa se nama sploh ni mudilo, saj sva bila mišljena le kot dodatna ekipa, ki bi le po potrebi zamenjala Anžija in Klemna, ki sta plezala kamin nad Game over. Do njiju sva prišla, ko sta šele pol kamina preplezala in bi morala čakati, da na vrsto prideva. To mi pa ni najbolj dišalo, ker me je začelo zebsti, in sem pomislil, da bi bilo morebiti dobro pokukati na dno, v dvorano Game over. Večina jih

Skozi Severni rov proti dnu. FOTO MIHAEL RUKŠE

je bila samo enkrat dol in še to le takrat, ko smo jo raziskovali. Ker ni bilo nič obe-tajočega, nihče več ni rinil tja razen mene, seveda, ki si hrbet ravnam vsake toliko in sem vsakič, ko sem bil tam, eno luknjico v masivnem podoru malce odkopal in se mi je nazadnje, ko je zelo deževalo, zazdelo, da je luknja malce večja in bi se morebiti že lahko celo noter zrinil. Ker vsa tista voda v dvorani pač mora nekam odteči. A sem že toliko pameten, da vem, da sem neumen, in se v tisto nametano kamenje nisem upal sam spraviti. Saj sem kolebal, priznam, a na koncu le nisem šel noter, sem pa pred-vsem Mihaelu, ki ima 50 kilogramov s kostmi in vsem železjem vred, večkrat omenil, da bi tam znalo iti naprej. Še celo fotografije sem mu poslal, a ker niso bile najbolj kakovostne, me ni resno vzela. Ko sva pa tako brez dela tam nad Game over sedela, sem predlagal, da bi skočila dol pogledati tisto luknjico. Je bil navdušen kot stari ata, ki ga iz gostilne k maši kličejo, a sem vseeno začel opremljati do dna. So protestirali, da itak nima veze, da so itak takrat, ko so to raziskovali, vse pogledali in ni bilo nič in da naj se raje osredotočimo na bolj obetavne zadeve (recimo plezanje navpično v vražjo mater po blatu in krušljivem kamenju direkt gor), jaz pa se nisem dal, ker itak nisem imel kaj početi in ker sem zadnjič opazil tisto povečano luknjo, in smo bili spet pri meni in mojih turističnih obiskih, ki da so brez veze, če vsaj temperature vsakič ne izmerim (itak je stalna, ampak *just in case*), da bo vsaj kakšna korist.

Sem se vseeno spustil, še malce odkopal tisto luknjo in se z glavo naprej spustil vanjo, da bi raziskal, in je bilo kar zanimivo, še posebej, ker ven nisem mogel. Na srečo je Mihael vseeno prišel in me za pas potegnil ven, potem se je pa seveda nemudoma še on skobacal noter in čez minuto že vriskal, da jama gre, da je tam brezno za znoret. In sem poklical Klemna in Anžija, naj se nehata s kaminom hecat in da naj dol tehniko

Mogočni skladi v Severnem rovu. FOTO MARKO PRŠINA

Anže v podornem prehodu v Play again. FOTO MIHAEL RUKŠE

in štrike prineseta, da gremo naprej, pa nista verjela, dokler ni prišel ven navdušeni Miha, ki je potreboval Hilti, in smo potem pičili dol, dodatnih 17 globinskih metrov v ogromno in prostorno brezno, kjer smo se trepljali po hrbtih in fotkali, potem smo še pomalicali in zaključili.

Čaganka se je upirala, upirala in upirala, na koncu pa vdala. Kar je pametno, ker koga pa zanima osemdesetletna devica, lepo vas prosim?! Če predolgo odmikaš in izmikaš, stvar zagotovo izgubi na vrednosti! Jama nas je ob vsaki akciji, kar smo odkrili nadaljevanje, spustila malce globlje in dlje in ravno prav spuščala in popuščala, da nas je firbec prav pogosto vlekel vanjo. A ker jama gre in ker smo vsi firbčni, se je v našem novomeškem jamrarskem klubu kar nenadoma pojavilo zavidljivo število garačev, ki so sposobni in voljni delati na takšni globini in v tako zoprnih pogojih. Prej je bolj ali manj le Srečko tolkel in še par bolj ko ne osamljenih jezdecev, zdaj pa je dol že kar gneča. Res. Sobote so zasedene in se moraš komolčariti, da greš lahko garat, zato sva se s Ticem konec januarja 2012 odločila, da greva dol v petek. Načrt je bil briljanten, kakor koli obrneš, samo nekje vmes sva nekaj zaštrikala. Šla naj bi dol, prespala v bivaku, zjutraj tolkla v nadaljevanju, potem bi se nam pa Andrej, Mihael in Anži pridružili ter nadaljevali začeto. Midva bi pa samo v nadaljevanje pokukala in potem gor odpekotala. A kakor rečeno, nekje vmes se je načrt sfžil. Pred vhod v jama sva prišla šele okoli polnoči, pa še čevapčiče sva spekla potem, za kar potrebuješ veliko žerjavice in moraš posledično torej dolgo kuriti. In ko sva se še napokala do sitega, se nama niti pod razno ni mudilo dol, ker komu se pa ljubi s polnim želodcem hiteti, pa še obtežena sva bila ko bosanska konja. In ko sva si v bivaku dol na -200 in drobiž še kofe scmarila, je bila ura že skoraj pet zjutraj. Že takrat mi je bilo malce jasno, da se

Prodor v globino Čaganke s pomočjo mišic in macole. FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ

načrt ne bo izšel, a človek mora biti optimist do konca. Sva začela pripravljati ležišče in kar malo sem zavidal Tico, ki je že enkrat prej armič dol prinesel, ker je šel dol tokrat lažji, a ko ga je razvil, mu nisem več zavidal, temveč skoraj crknil od smeha. Ker je bil armič ko švicarski sir naluknjan, so ga polhi zgrizli. In je bogec potem cvilil, da čez vse tiste luknje čuti mraz ... Utrujena sva potem seveda zaspala in je bilo kar OK, le zjutraj sem bil malce nejevoljen, ker je Tico za kofe začel sitnariti, jaz bi pa še spal. Ko sem se končno vdal in scmaril kavico, so se nam pa že pridružili še Anži, Andrej in Miha. Še sreča, da niso kar direkt dol v nadaljevanje odpeketal, ker ne bi imeli s čim delati, saj je bil vrtalnik pri naju! So odšli na tlako, midva sva pa vse pospravila in se jim pridružila. Na srečo so dobro zastavili in po nekaj urah prebili meander, ki nas je nazadnje ustavil z zlomljenim svedrom (tokrat smo imeli štiri s sabo pa štiri akumulatorje tudi) in smo se zrinili naprej. Vrvi smo imeli dovolj, le energije v vrtalnikovih baterijah kmalu ne več, da niti pritrdišč nismo mogli vseh narediti, ker sem eno baterijo pozabil pri biva-ku. Pa hrano in pijačo tudi, pa rezervne baterije za naglavno svetilko tudi ... Kakor koli, smo se znašli in improvizirali in prodirali čedalje dlje in globlje, dokler nas Čaganke na globini dobrih 300 m pod površjem ni zaustavila. Še bi lahko šli, a ni bilo več pravega veselja, ker je napredovanje v končnih, na novo odkritih delih kar naporno. In blatno, seveda, kakor se za najglobljo dolensko jamo tudi spodobi. A Mihael je hotel še zadnje brezno izmeriti, pa res nikamor nismo imeli vrvi za pritrčiti, zato smo na njej naredili vozec in smo štirje krepki možaki kar s popkovino držali, da je potešil radovednost. Sem ga kar malo občudoval, jaz se že ne bi spuščal po štriku, ki bi ga jaz držal ...

Prebili smo torej mejo – 300, in čeravno so bili občutki nadvse čudoviti, smo se gor tenstali z veliko muko. Da pokukaš na površje, potrebuješ že skoraj 6 ur. Zato sem

Klemen in Anže v kaminu v Game over.

FOTO MIHAEL RUKŠE

Damijan: »Blato, ki te ljubim blato«.

FOTO MATIJA GAŠPERŠIČ

naslednji teden izkoristil ponudbo Matjaža in Borisa, ki sta maja na jubilejni 50. akciji v Čaganki rekla, da če bomo še kaj delali, naj le pokličem, in sem ju poklical. Namen je bil nove dele krepko razširiti, da se pot na delovišče bolj humano naredi, saj smo vedno le toliko razširili in razbili, da smo se naprej stenstali, a težava je bila, da smo imeli toliko opreme s sabo, da se nobenemu čisto zares ni dalo delati, pa tudi dol še nekako gre, gor se zakomplicira. Že pri prvi ožini v novih delih sem predlagal, da bi malo raz-

Miha in Anže v ožini. FOTO MIHAEL RUKŠE

širili, a je Boris strokovno pogledal in ugotovil, da je to prava avtocesta in da se nimamo kaj zafrkavat, da kar pejmo naprej, da sploh ni nobene težave. Dobro, lahko bi recimo opazil, da je človek dve glavi manjši od mene in kakšnih štirideset kil lažji in bi vseeno razširil, a ker dol še nekako gre, ker svoje opravi gravitacija, sem se strinjal z njim in smo šli. Prodirali smo po stopnjah, z le občasnim širjenjem, dokler nismo prišli do nekakšne prelomnice v meandru. Boris se je zrinil dobrih deset metrov globoko v novo dvorano in vriskal, da gre jama naprej. Sem pobasal vso delovno opremo in štrik in se spustil za njim.

No, pravilno bi bilo reči, da sem se poskusil spustiti za njim. Namreč, razpoka je bila zelo dolga, a zelo ozka. Pravzaprav zelo, zelo ozka. In ko sem se začel spuščati, me je kmalu pritisnilo v trebuh. Pa ta pri meni še ni najbolj obsežen! Sem se zaštopal tam v tisti ožini in se začel kar sam pri sebi smejati. Ja, človek je razširil, ampak je razširil po svoji meri! Sem malce razmišljal, kaj storiti, potem sem se pa kar spustil. No, pravilno je reči, da sem se poskusil spustiti. Zavoro mi je pritisnilo ob prsni koš in ob skalo in sem obvisel nemočno kakor klobasa, ki se dimi na podstrešju. In je sploh nisem uspel doseči, da bi se na silo dol spustil. Resnici na ljubo sploh ne vem, kako sem zadevo rešil, a mi je na koncu le uspelo prebiti se globlje, kjer sem še eno pritrdišče zavrtil in se potem pridružil prijateljsima. Smo razbili še eno stopnjo in še eno, potem pa, kakor se rado zgodi, prišli do konca. Do meandra, skozi katerega se naprej ni dalo. Niti videlo. Smo stali tam vsi trije, blatni in mokri do amena in buljili v tisto razpoko na trenutnem dnu Čaganke (približno – 320 m) in kar nekaj časa molčali. Mene je kar malo minilo. Evo, zdaj bo pa konec s Čaganke, sem si mislil. Le kdo bo hodil tako globoko zafrkavati se s to ožino? Sem predlagal, da zaključimo z akcijo, a se Matjaž ni strinjal. Da če smo že tam, da vsaj poskusimo še kaj naredit. In smo res nekaj comprali, da sem lahko vtaknil glavo v nadaljevanje in sem začutil prepih in pogledal malce naprej, kjer zadeva ni bila več tako ozka, in sem spet dobil veselje. Dokler ni zmanjkalo energije in volje in smo se odpravili ven. Šel sem prvi, a iz povsem sebičnega razloga, saj sem vedel, da se bom v tisti ožini povsem zataknil in sem želel, da je (vsaj) Boris za mano, ker če jaz ne bi mogel ven, nihče ne bi mogel ven in bi mi že kako pomagala. In res sem se zataknil in res niti pod razno ni šlo. Prehod je bil fizično preozek. Saj če bi se kam lahko z nogami uprl, bi že toliko na silo porinil, saj to gre in to znam, ampak je bila cela jebada in res ne vem, kako sem čez prišel! A nazaj pa tudi Borisu ni šlo povsem zlahka, prav tako Matjažu. Novi deli Čaganke so naporni in naslednja akcija bo res samo širjenje poti do delovišča, šele potem kukanje v nadaljevanje! A kar je najpomembneje, jama gre!

Ekipa, ki se je v Čaganke prva prebila prek magične meje 300 metrov. FOTO MIHAEL RUKŠE